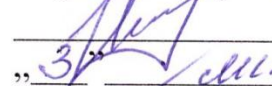

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Перший проректор

 Н.М. Іщенко
„30” червня 2018 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни «КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ»

статус дисципліни нормативна

за спеціальністю: 073 Менеджмент

АВТОР ПРОГРАМИ:

к.екоп.н., доц. б.в.з Мельничук Л.С.
кафедра менеджменту

„27” червня 2018 р.

Лист погодження робочої програми

Робочу програму схвалено:

на засіданні кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
Протокол № _____ від „____” _____ 2017 р.

Завідувач кафедри _____ Т. М. Фертікова

на засіданні випускової кафедри фінансів і кредиту
Протокол № 3 від „25” 10 2017 р.

В. о. завідувача кафедри _____ К. П. Черненко

на засіданні випускової кафедри економіки підприємства
Протокол № 3 від „11” 10 2017 р.

Завідувач кафедри _____ О. Б. Кузьменко

на засіданні випускової кафедри обліку і аудиту
Протокол № 4 від „7” 11 2017 р.

Завідувач кафедри _____ Ю. В. Великий

на засіданні випускової кафедри менеджменту
Протокол № _____ від „____” _____ 2017 р.

В. о. завідувача кафедри _____ О. Ю. Стоян

на засіданні методичної ради факультету економічних наук
Протокол № _____ від „____” _____ 2017 р.

Голова _____ Ю. Ю. Верланов

Робочу програму погоджено за формами навчання:

Денна форма навчання:
В. о. декана факультету економічних наук _____ О. Б. Філімонова
„____” _____ 2017 р.

Заочна форма навчання:
Директор ННІПО _____ Г. Л. Норд
„____” _____ 2017 р.

Начальник навчально-методичного відділу _____ І. Ю. Потай
„____” _____ 2017 р.

1. Концепція викладання дисципліни.

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни “Корпоративна соціальна відповідальність” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 073 “Менеджмент”.

Загострення трансформаційних суперечностей під впливом дії глобалізаційних та інтеграційних процесів актуалізували необхідність формування нової парадигми суспільного розвитку, в якій завдання досягнення кількісного зростання поступається місцем завданню забезпечення сталого екологічного, соціального та економічного розвитку в межах світового господарства. Цілі та завдання парадигми сталого розвитку найбільш ефективно можуть бути реалізовані в межах стратегії корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), яка є добровільною ініціативою організацій щодо дотримання етичних норм у сфері соціальної взаємодії та прийняття на себе відповідальності за вплив на навколишнє середовище, партнерів, споживачів, працівників, громади тощо. Репутація вітчизняних компаній все більше залежить не тільки від їхнього розміру, прибутковості та вартості акцій, але й від соціально-відповідального ведення своєї діяльності. Тому вітчизняні компанії дедалі більше уваги приділяють питанням сталого розвитку та інтеграції КСВ у загальну стратегію розвитку.

Мета вивчення дисципліни – формування у фахівців базових знань з теорії та практики корпоративної соціальної відповідальності і набуття ними відповідних професійних компетенцій, що забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки.

Завдання дисципліни:

- розглянути методичні та практичні питання концепції корпоративної соціальної відповідальності;
- виробити елементарні навички етичної експертизи, продемонструвати способи реалізації моральних цінностей в економічній практиці;
- розвинути у студентів навички соціально-етичного осмислення сучасного бізнесу і менеджменту.

Міждисциплінарні зв'язки: мовне підґрунтя – українська мова, англійська мова; економіко-теоретичне підґрунтя – мікроекономіка, макроекономіка, регіональна економіка, основи екології; слугує підґрунтям – економіка підприємств, менеджмент, маркетинг.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- концептуальні основи розвитку КСВ;
- місце КСВ в системі управління організацією;
- особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів суспільного розвитку;
- принципи чесної конкуренції, етичної поведінки компаній щодо партнерів та соціально-відповідального маркетингу;
- екологічні аспекти КСВ, стандарти екологічного менеджменту (ISO 14001,

14000);

- зміст, структуру і вимоги міжнародних стандартів звітності, особливості соціальної звітності в Україні;

уміти:

- ідентифікувати, аналізувати і ранжувати очікування заінтересованих сторін організації з позицій концепції КСВ;
- спираючись на стандарти МОП, Європейського Союзу і національного законодавства забезпечувати дотримання принципів Глобального договору у сфері праці;
- узагальнювати матеріали аналізу для формування пропозицій щодо удосконалення програм КСВ;
- застосовувати основні принципи прийняття етичних управлінських рішень;
- збирати й оцінювати інформацію з КСВ для прийняття рішень і формування пропозицій до програм розвитку організації;
- розробляти етичні кодекси організацій, фахівців різних професій;
- на основі інформаційної політики організації поширювати інформацію про КСВ;
- аналізувати соціальну звітність організації і готувати необхідну інформацію для її формування;
- за допомогою сучасного методичного інструментарію розробляти систему моніторингу ефективності діяльності організації у сфері КСВ та оцінювати результативність програм КСВ;
- розробляти та впроваджувати процедури здійснення соціального аудиту;
- аналізувати нефінансові ризики, пов'язані з діяльністю організації та розробляти заходи із запобігання або зниження.

2. Витяг з навчального плану спеціальності

Форма навчання	Курс	Семестр	Всього годин	В тому числі						Форма підсумкового контролю	
				аудиторних				самостійна робота студента		іспит	залік
				лекцій	семінарських	практичних	лабораторних	триместрова робота по дисципліні	курсова робота (проект)*		
Денна	2,	3	90	15	15	-	-	60	-		+

3. Зміст навчальної дисципліни – тематичні плани дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. СУТНІСТЬ МАРКЕТИНГУ ТА ЙОГО КОНЦЕПЦІЇ

Тема 1. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності.

Поняття «соціальна відповідальність бізнесу» та «корпоративна соціальна відповідальність». Тенденції розвитку КСВ. Вигоди бізнесу від впровадження КСВ. Внутрішнє і зовнішнє середовище КСВ. Виміри і рівні КСВ. Типи корпоративних соціальних ініціатив: Просування доброї справи. Добродійний маркетинг. Корпоративний соціальний маркетинг. Корпоративна філантропія. Волонтерська робота на користь громади. Соціально відповідальні підходи до ведення бізнесу.

Тема 2. Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією.

Корпоративна соціальна відповідальність як конкурентна перевага сучасних компаній. Позитивні та негативні наслідки соціально відповідального бізнесу. Аргументи проти широкої соціальної відповідальності. Аргументи за соціальну відповідальність. Прямі й непрямі ефекти соціальної відповідальності компанії. Основні переваги впровадження програм КСВ для суспільства, держави і бізнесу.

Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.

Гідна праця як предмет КСВ. Європейські стандарти у сфері праці. Фундаментальні права на працю (МОП). Трудові практики. Етика відносин зі співробітниками. Соціальний діалог.

Етика найму на роботу та звільнення з роботи. Мінімальні вимоги для процедури звільнення. Проблема непотизму. Заробітна плата і умови праці. Право працівників на приватне життя. Прийнятне і неприйнятне втручання в особисте життя працівників. Інформована згода. Поліграф або детектор брехні, його використання. Основні аспекти якості трудового життя.

Тема 4. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.

Формування складової КСВ у відносинах зі споживачами. Основні і додаткові принципи соціально відповідальних практик на користь споживачів (споживчі права Керівництва ООН щодо захисту споживача). Етика відносин зі споживачами.

Соціально відповідальний маркетинг. Чесна угода купівлі-продажу. Шахрайство, брехня і введення в оману. Маніпуляція і примус. Етичні проблеми реклами. Сублімінальна реклама. Розподіл моральної відповідальності за рекламу. Питання справедливої ціни.

Тема 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.

Етика відносин із суспільством. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою. Специфічні принципи залучення і розвитку громади. Сприяння

розвитку громади через основну діяльність організації. Соціальні інвестиції. Освіта і культура. Створення зайнятості і розвиток знань. Розвиток і доступ до технологій. Добробут та створення прибутку. Здоров'я. Благодійність і волонтерство.

Тема 6. Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності.

Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища (Цілі розвитку тисячоліття, Декларація Ріо-де-Жанейро тощо) та стандарти екологічного менеджменту (серія ISO 14000). Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Превентивний підхід до вирішення екологічних проблем. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності організацій.

Тема 7. Інформаційна політика і соціальна звітність.

Інформаційна політика в сфері КСВ. Принцип прозорості. Місце КСВ у корпоративній інформаційній політиці. Побудова системи комунікацій з КСВ. Консультації з зацікавленими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з КСВ та механізм зворотного зв'язку з ними. Ресурси в сфері соціальної звітності.

Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура. Формати нефінансової звітності. Особливості соціальної звітності компаній в Україні.

Тема 8. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності.

Показники внутрішньої КСВ. Методи та процедури оцінювання ефективності програм КСВ. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання. Соціальний аудит. Сутність і завдання соціального аудиту. Збалансована система показників. Концепція потрійного результату. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. Моніторинг ефективності діяльності організації у сфері соціальної відповідальності.

Розподіл навчальних годин за темами.

№ з/п	Назви розділів та тем	Всього годин	За формами занять, годин				Самостійна робота студента	Форми контролю
			Аудиторні					
			лекційні	семінарські	практичні	лабораторні		
6 триместр								
1	Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності.	12	2	2			7	усне опитування
2	Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією.	12	2	2			7	усне опитування
3	Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.	12	2	2			7	усне опитування
4	Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.	12	2	2			7	усне опитування
5	Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.	12	2	2			8	усне опитування
6	Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності.	12	2	2			8	усне опитування
7	Інформаційна політика і соціальна звітність.	12	2	2			8	усне опитування
8	Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності.	10	1	1			8	усне опитування
Всього		90	15	15			60	

4. Аудиторна робота:
4.1. Денна форма навчання:
4.1.1. лекційні заняття

Тема 1. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності.

1. Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності.
2. Суть та значення корпоративної соціальної відповідальності.
3. Сфери прояву корпоративної соціальної відповідальності.
4. Переваги корпоративної соціальної відповідальності.
5. Регіональні розбіжності та підходи до концепції корпоративної соціальної відповідальності.
6. Суть міжнародних ініціатив та критеріїв ефективності корпоративної соціальної відповідальності.

Тема 2. Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією.

1. Модель КСВ.
2. Організація діяльності з КСВ на підприємствах.
3. Етичні Кодекси.
4. Права і обов'язки менеджера з КСВ.

Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.

1. Права людини і трудові практики як предмет КСВ. Міжнародні стандарти соціальної політики у сфері праці.
2. Законодавство України у сфері праці.
3. Концепція гідної праці в сучасних системах регулювання соціально – трудових відносин.
4. Соціальних діалог і КСВ.
5. Етичні питання приватного життя (життя компанії).

Тема 4. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.

1. Формування КСВ у відносинах з споживачами. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів.
2. Соціально – відповідальний маркетинг
3. Формування складової КСВ у відносинах з конкурентами
4. Етичні питання відносин організації з акціонерами, постачальниками, дилерами

Тема 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.

1. Відповідальність компаній перед населенням.
2. Етичні питання взаємовідносин організацій з місцевою владою та громадою.
3. Етичні питання взаємовідносин компаній з трудовими спілками.
4. Особливості КСВ в малому та середньому бізнесі.

Тема 6. Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності.

1. Суть та значення відповідального ставлення організації до довкілля.
2. Превентивний підхід організації до вирішення екологічних проблем.
3. Міжнародні документи щодо захисту навколишнього середовища.
4. Законодавство України про охорону навколишнього середовища.

Тема 7. Інформаційна політика і соціальна звітність.

1. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання, структура.
2. Міжнародні стандарти звітності.
3. Особливості офіційної звітності підприємств України.

Тема 8. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності.

1. Соціальний аудит
2. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії
3. Методи і процедури оцінювання ефективності програм КСВ

4.1.2. семінарські заняття

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. СУТНІСТЬ МАРКЕТИНГУ ТА ЙОГО КОНЦЕПЦІЇ

Тема 1. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності.

1. Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності.
2. Суть та значення корпоративної соціальної відповідальності.
3. Сфери прояву корпоративної соціальної відповідальності.
4. Переваги корпоративної соціальної відповідальності.
5. Регіональні розбіжності та підходи до концепції корпоративної соціальної відповідальності.
6. Суть міжнародних ініціатив та критеріїв ефективності корпоративної соціальної відповідальності.

Тема 2. Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією.

1. Модель КСВ.
2. Організація діяльності з КСВ на підприємствах.
3. Етичні Кодекси.
4. Права і обов'язки менеджера з КСВ.

Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.

1. Права людини і трудові практики як предмет КСВ. Міжнародні стандарти соціальної політики у сфері праці.
2. Законодавство України у сфері праці.
3. Концепція гідної праці в сучасних системах регулювання соціально – трудових відносин.
4. Соціальних діалог і КСВ.
5. Етичні питання приватного життя (життя компанії).

Тема 4. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.

1. Формування КСВ у відносинах з споживачами. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів.

2. Соціально – відповідальний маркетинг

3. Формування складової КСВ у відносинах з конкурентами

4. Етичні питання відносин організації з акціонерами, постачальниками, дилерами

Тема 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.

1. Відповідальність компаній перед населенням.

2. Етичні питання взаємовідносин організацій з місцевою владою та громадою.

3. Етичні питання взаємовідносин компаній з трудовими спілками.

4. Особливості КСВ в малому та середньому бізнесі.

Тема 6. Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності.

1. Суть та значення відповідального ставлення організації до довкілля.

2. Превентивний підхід організації до вирішення екологічних проблем.

3. Міжнародні документи щодо захисту навколишнього середовища.

4. Законодавство України про охорону навколишнього середовища.

Тема 7. Інформаційна політика і соціальна звітність.

1. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання, структура.

2. Міжнародні стандарти звітності.

3. Особливості офіційної звітності підприємств України.

Тема 8. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності.

1. Соціальний аудит

2. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії

3. Методи і процедури оцінювання ефективності програм КСВ

5. Самостійна робота КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни Корпоративна соціальна відповідальність
назва дисципліни

кількість годин СРС згідно з навчальним планом 60

Види самостійної роботи	Трудо- місткість (годин)*	Планові терміни виконання	Форми контролю	Максимальна кількість балів
1.	2.	3.	4.	5.
Денна форма навчання				
<u>III</u> семестр номер триместру				
I. О б о в ' я з к о в і				
<i>Види робіт на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях</i>				
1.1. Підготовка до семінарських занять.	45	Систематично	Активна робота на семінарських заняттях	60
<i>За виконання модульних (контрольних) завдань</i>				
1.2. Підготовка до виконання модульних контрольних робіт				
<i>За виконання завдань самостійного опрацювання та інших завдань</i>				
Разом балів за обов'язкові види СРСР				60
II. В и б і р к о в і				
<i>За виконання творчих завдань для самостійного опрацювання</i>				
2.1. Написання реферату за заданою тематикою	15	Відповідно до розкладу занять	Захист матеріалів під час семінарських занять	10
2.2. Підготовка доповіді на студентську конференцію (форум)				
Разом балів за вибіркові види СРСР				10
Всього балів за СРС у VI триместрі				70

Теми рефератів

1. Формування соціально-корпоративної відповідальності підприємств.
2. Соціальна відповідальність бізнесу
3. Формування та розвиток корпоративної культури
4. Соціальна відповідальність корпорацій з точки зору національного менеджменту
5. Відповідальність за порушення трудової дисципліни. Матеріальна відповідальність
6. Переваги та недоліки впровадження корпоративної соціальної відповідальності на рівні підприємства, суспільства, держави.
7. Корпоративна соціальна відповідальність банку перед громадянами
8. Соціальна відповідальність підприємств України
9. Корпоративна культура.
10. Соціальна відповідальність у менеджменті.
11. Соціальна відповідальність і етика поведінки.
12. Соціальний маркетинг.
13. Корпоративна соціальна політика.
14. Управління етикою і соціальною відповідальністю компанії.
15. Корпоративна етика як спосіб підвищенню соціальних якостей підприємства.
16. Особиста і соціальна відповідальність менеджера.
17. Корпоративна соціальна відповідальність: управлінський аспект.
18. Корпоративна соціальна відповідальність: суспільні очікування.
19. Управління соціальною відповідальністю компаній, здійснюючих бізнес у зарубіжних країнах.
20. Соціальна відповідальність і етика.

6. Питання для самоконтролю

1. Суть та значення корпоративної соціальної відповідальності.
2. Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності.
3. Концепція менеджменту зацікавлених сторін.
4. Моделі корпоративної соціальної відповідальності (американська, європейська, японська тощо).
5. Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ (Глобальний договір ООН).
6. Права людини і трудові практики як предмет КСВ.
7. Особливості європейської моделі внутрішньої КСВ.
8. Законодавство України у сфері праці як основа КСВ у відносинах з працівниками.
9. Соціальний діалог і КСВ.
10. Кращі трудові практики та показники внутрішньої КСВ: вітчизняний і зарубіжний досвід.
11. Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах з споживачами.

12. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів.
13. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу.
14. Відповідальне управління ланцюгами постачання.
15. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління.
16. Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій.
17. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням.
18. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою.
19. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями.
20. Особливості забезпечення КСВ у малому та середньому бізнесі.
21. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля.
22. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища (Цілі розвитку тисячоліття, Декларація Ріо-де-Жанейро тощо) та стандарти екологічного менеджменту (серія ISO 14000).
23. Законодавство України про охорону навколишнього середовища.
24. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо.
25. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності організацій.
26. Міжнародний досвід державного регулювання КСВ.
27. Культура споживання та його вплив на розвиток КСВ.
28. Соціальна відповідальність ЗМІ: вплив на поведінкові моделі в суспільстві.
29. Соціальна відповідальність освіти та науки. Співпраця бізнесу і освіти.
30. Проект міжнародного стандарту з соціальної відповідальності ISO 26000.
1. КСВ як складова стратегії управління компанією.
2. Впровадження КСВ у практики і процедури компанії.
3. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків КСВ.
4. Етичні кодекси компанії.
5. Структурні підрозділи та комітети компаній у сфері КСВ.
6. Зв'язок програми КСВ із діяльністю і стратегією компанії.
7. Основні етапи розробки програми.
8. Вимоги до бюджету програми КСВ.
9. Особливості взаємодії з недержавними організаціями і благодійними фондами.
10. Проведення тендерів і відбір заявок.
11. Основні процедури управління проектом.
12. Етапи впровадження програми.
13. Важливість ефективного планування, налагодження комунікацій між різними підрозділами і суб'єктами та дотримання виконавчої дисципліни.
14. Управління змінами в процесі впровадження програми КСВ.
15. Місце КСВ у корпоративній інформаційній політиці.
16. Побудова системи комунікацій з КСВ.

17. Консультації з зацікавленими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з КСВ та механізм зворотного зв'язку з ними.
18. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура.
19. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI - Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності).
20. Особливості соціальної звітності компаній в Україні.
21. Показники внутрішньої КСВ.
22. Методи та процедури оцінювання ефективності програм КСВ.
23. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання.
24. Соціальний аудит. Збалансована система показників.
25. Концепція потрійного результату.
26. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії.
27. Моніторинг ефективності діяльності організації у сфері соціальної відповідальності.
28. Статус, основні функції менеджера з КСВ в компанії.
29. Типові обов'язки менеджера з КСВ в компанії.
30. Основні компетенції менеджера з КСВ.

7. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль з дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку в 3 семестрі, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу. Форма проведення заліку – усна.

Перелік питань до заліку:

1. Суть та значення корпоративної соціальної відповідальності.
2. Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності.
3. Концепція менеджменту зацікавлених сторін.
4. Моделі корпоративної соціальної відповідальності (американська, європейська, японська тощо).
5. Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ (Глобальний договір ООН).
6. Права людини і трудові практики як предмет КСВ.
7. Особливості європейської моделі внутрішньої КСВ.
8. Законодавство України у сфері праці як основа КСВ у відносинах з працівниками.
9. Соціальний діалог і КСВ.
10. Кращі трудові практики та показники внутрішньої КСВ: вітчизняний і зарубіжний досвід.
11. Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах з споживачами.
12. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів.
13. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу.

14. Відповідальне управління ланцюгами постачання.
15. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління.
16. Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій.
17. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням.
18. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою.
19. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями.
20. Особливості забезпечення КСВ у малому та середньому бізнесі.
21. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля.
22. Законодавство України про охорону навколишнього середовища.
23. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо.
24. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності організацій.
25. Соціальна відповідальність ЗМІ: вплив на поведінкові моделі в суспільстві.
26. Етичні кодекси компаній.
27. Місце КСВ у корпоративній інформаційній політиці.
28. Побудова системи комунікацій з КСВ.
29. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура.
30. Особливості соціальної звітності компаній в Україні.
31. Показники внутрішньої КСВ.
32. Методи та процедури оцінювання ефективності програм КСВ.
33. Соціальний аудит. Збалансована система показників.
34. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії.
35. Моніторинг ефективності діяльності організації у сфері соціальної відповідальності.

8. Система оцінювання роботи студентів з дисципліни

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень студентів є знання, уміння та навички, досвід творчої діяльності, емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях та самостійну роботу.

Критерії поточної оцінки знань студентів.

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінки

5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Підсумковий модульний контроль знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	

82-89	B	добре	зараховано
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Список рекомендованої літератури Картка інформаційного забезпечення дисципліни

№ п/п	Бібліографічний опис джерела	Місце знаходження (основні бібліотеки міста та ін.)			
		ЧНУ ім.П.Могили	Обласна наукова бібліотека ім.О.Гмирьова	Міська центральна бібліотека ім. М.Кропивницького	Інтернет, внутрішня мережа (адреса)
1. Основні джерела					
1.	Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. – Навч. посіб. – Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». –2015.– 180с				+ http://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Socialna-vidpovidalnist.pdf
2.	Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика [Текст] : підручник/ Саприкіна М. А., Ляшенко О., Саєнсує М. А., Місько Г. А., Зінченко А. Г. ; занаук. ред. д.е.н., проф., засл. діяч науки і техніки України Редькіна О. С. – К. : ТОВ«Фарбований лист», 2011. – 480 с.		+		
3.	Соціальна відповідальність: навч. посіб. / [А.М. Колот,		+	+	

	О.А.Грішнова, О.О. Герасименко та ін.]; за заг. ред. д.е.н., проф. А.М.Колота. – К.: КНЕУ, 2015. – 519 с.				
4.	Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: підручник / Саприкіна М.А., Ляшенко О., Саєнсус М.А., Місько Г.А., Зінченко А.Г., (за науковою редакцією д.е.н., проф., засл. Діяч науки і техніки України Редькіна О.С.). – К.: ТОВ «Фарбований лист», 2011. – 480 с.	+			
2. Додаткові джерела					
1.	Декларация тысячелетия Организации Объединенных Наций. Утверждена резолюцией 55/2 Генеральной Ассамблеи от 8 сентября 2000 г.				+ http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&user=1189972613552263
2.	Конвенція СЕК ООН «Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з екологічних питань (Орхуська конвенція)		+		+ http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_015
3.	Зелена книга ЄС «Популяризація європейських засад корпоративної соціальної відповідальності» (EU Green Paper «Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility», 2001)		+		+ https://www.isd.org/business/issues/eu_green_paper.aspx

10. Словник дисципліни.

Верифікаці	Верификаций	Verification
Взаємодія	Взаимодействие	Interaction
Внутрішній імідж організації	Внутренний имидж организации	The internal image of the organization
Вплив акціонерів	Влияние акционеров	Shareholder influence
Глобальний договір	Глобальный договор	Global contract
Еко-аудит	Эко-аудит	Eco-audit
Етична торгівля	Этическая торговля	Ethical trade
Етичний скрінінг	Этический скрининг	Ethical screening
Зацікавлена сторона	Заинтересованная сторона	Stakeholder
Інвестування окремих заходів або громад	Инвестирование отдельных мероприятий или общин	Cause- based or community investing
Інформаційна політика	Информационная политика	Information policy
Кодекс поведінки	Кодекс поведения	Code of conduct
Корпоративна соціальна відповідальність	Корпоративная социальная ответственность	Corporate Social Responsibility
Корпоративне врядування	Корпоративное управление	Corporate governance
Корпоративне громадянство	Корпоративное гражданство	Corporate citizenship
Корпоративний соціальний звіт	Корпоративный социальный отчет	Corporate Social Report
Міжнародна організація праці	Международная организация труда	International Labor Organization
Моніторинг	Мониторинг	Monitoring
Права людини	Права человека	Human rights
Роботодавець	Работодатель	Employer
Розвиток персоналу	Развитие персонала	Staff development
Система внутрішніх комунікацій	Система внутренних коммуникаций	Internal communications system
Соціальна відповідальність бізнесу	Социальная ответственность бизнеса	Social responsibility of business
Соціальне маркування	Социальное маркировки	Social label
Соціальне партнерство	Социальное партнерство	Social partnership
Соціальний діалог	Социальный диалог	Social dialogue

Соціальні звіти	Социальные отчеты	Socialreport
Соціальні інвестиції	Социальные инвестиции	Social investment
Соціально значущий маркетинг	Социально значимый маркетинг	Socially meaningful marketing
Стандарт	Стандарт	Standard
Угода	Соглашение	Agreement
Фандрайзинг	Фандрайзинг	Fundraising
Філантропія	Филантропия	Philanthropy
Чесна торгівля	Честная торговля	Fair trade
Якість	Качество	Quality